

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

Inntektssystemet

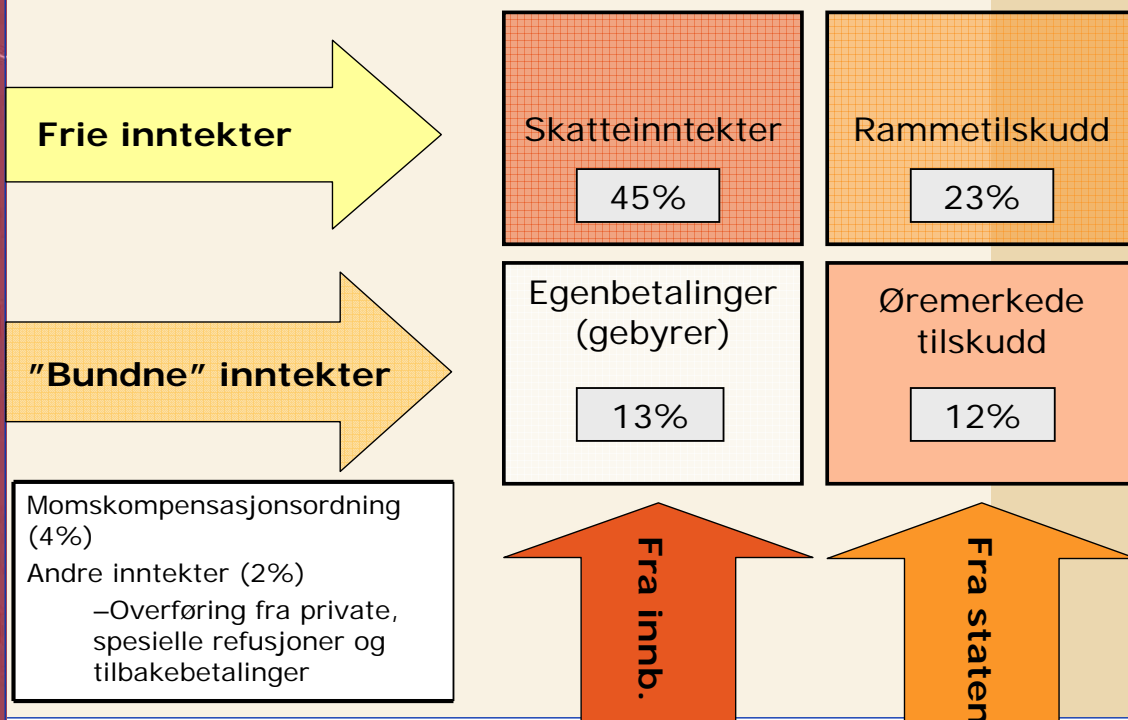
Seniorrådgiver Hege Rønning, KR D

Nasjonale mål

- Høyt nivå på velferdstjenestene
- Likeverdige tjenestetilbud
- Nasjonaløkonomisk kontroll
- Lokalt selvstyre

Finansiering av kommunesektoren

3

Kommunal- og regionaldepartementet

Frie inntekter

- Skatteinntekter + rammetilskudd
- Om lag 70 pst. av samlede inntekter
- Kan brukes fritt innenfor rammen av gjeldende lov/regelverk
- "Grunnmuren" i kommunesektorens finansiering
- Skole og pleie/omsorg

4

Kommunal- og regionaldepartementet

Prinsipper for inntektssystemet

- Utjevne forutsetningene for å gi et likeverdig tjenestetilbud:
 - Full utgiftsutjevning
 - Delvis inntektsutjevning
 - Regionalpolitiske hensyn
 - Stabile rammebetingelser

Rammetilskudd til kommuner (kap 571)

	Kommuner, kapittel 571	Bevilget 2009 (1 000 kr)
Post 60	Innbyggertilskudd	46 531 818
Post 61	Distriktstilskudd Sør-Norge	310 661
Post 62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 384 069
Post 63	Småkommunetilskudd	964 791
Post 64	Skjønnstilskudd	1 636 000
Post 65	Hovedstadstilskudd	300 000
Post 66	Veksttilskudd	218 492
Sum		51 345 831

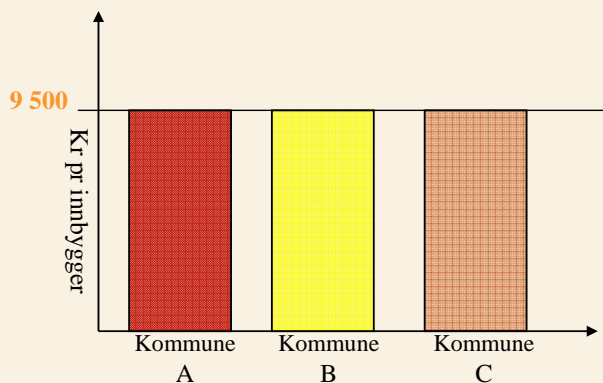
Rammetilskudd til fylkeskommuner (kap 572)

	Fylkeskommuner, kapittel 572	Bevilget 2009 (1 000 kr)
Post 60	Innbyggertilskudd	15 963 827
Post 62	Nord-Norge-tilskudd	500 791
Post 64	Skjønnstilskudd	890 000
Post 65	Hovedstadstilskudd	504 573
Sum		17 859 191

Innbyggertilskudd

- Innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger
- 9 500 kroner per innbygger i 2009

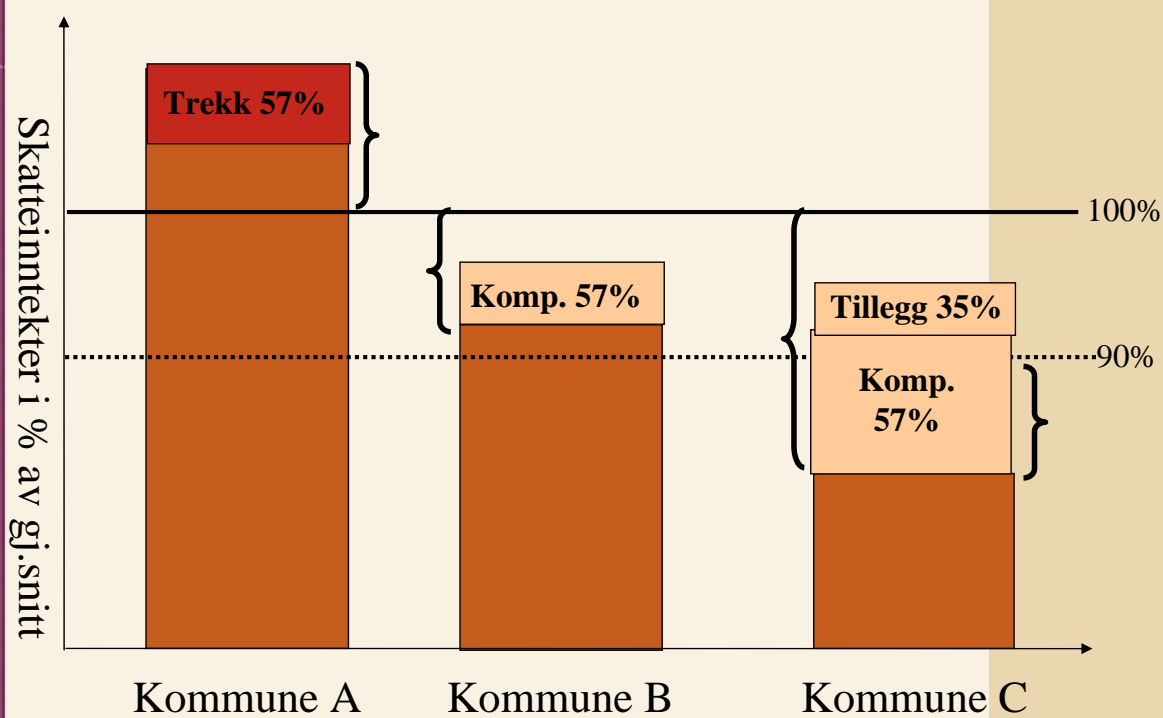
46,5 mrd i 2009

Inntektsutjevning

- Utjevning av skatteinntektene
- Personskatt og naturressursskatt
- Dagens inntektsutjevning:
57 % symmetrisk utjevning
35 % tilleggskompensasjon

Inntektsutjevning

Utgiftsutjevning

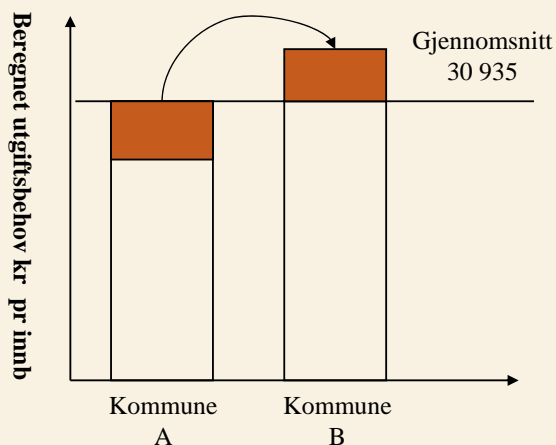
- Norske kommuner: store forskjeller i kostnadsstruktur og demografi
- Målet med utgiftsutjevningen er å fange opp variasjonene i:
 - Behov for kommunale tjenester
 - Kostnader ved å tilby tjenester
- Full kompensasjon for ufrivillige variasjoner i utgiftsbehov

Utgiftsutjevning

- Omfordeling fra lettdrevne til tungdrevne kommuner
- Den enkelte kommunes utgiftsbehov beregnes ut fra kostnadsnøkkelen i inntektssystemet

Utgiftsutjevning

- Det gis et trekk i innbyggertilskuddet for de relativt sett "lettdrevne" kommunene og det gis et tillegg for de relativt sett "tungdrevne"

Utgiftsbehov i 2009:

30 935 kroner

Utregningen for kommune A:

Indeks for utgiftsbehov er 0,90

Trekk: $0,90 * \text{kr } 30\,935 - \text{kr } 30\,935$

= -3 094 kroner

Utregning for kommune B:

Indeks for utgiftsbehov er 1,1

Tillegg: $1,10 * \text{kr } 30\,935 - \text{kr } 30\,935$

= 3 094 kroner

Kostnadsnøkkel kommune

Kriterium	Kriterievekter
Basiskriterium	0,025
Innbyggere 0-5 år	0,023
Innbyggere 6-15 år	0,312
Innbyggere 16-66 år	0,119
Innbyggere 67-79 år	0,085
Innbyggere 80-89 år	0,133
Innbyggere 90 år og over	0,049
Skilte og separerte 16-59 år	0,038
Arbeidsledige 16-59 år	0,011

Forts. kostnadsnøkkel kommune

Beregnet reisetid	0,016
Reiseavstand til nærmeste sonekrets	0,010
Reiseavstand til nærmeste nabokrets	0,011
Dødelighetstall	0,025
Ikke-gifte 67 år og over	0,025
Innvandrere	0,005
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,062
Psykisk utviklingshemmede under 16 år	0,004
Urbanitetskriterium	0,042
Landbrukskriterium	0,005
Sum	1,000

Tilskudd med særskilt fordeling

- "Tabell C- saker"
- Noen tilskudd fordeles ikke etter inntektssystemets kriterier (kostnadsnøkkel) selv om de er lagt inn i rammetilskuddet
- Beholder sin opprinnelige fordeling (før innlemming)
- Brukes bare i unntakstilfeller og for engangsjusteringer

Regionalpolitiske tilskudd

- Nord-Norge og Namdalstilskudd
- Småkommunetilskudd til kommuner under 3 200 innbyggere
- Distriktstilskudd Sør-Norge
- Veksttilskudd til kommuner med sterk befolkningsvekst
- Hovedstadstilskudd

Nord-Norge og Namdalstilskudd

- Til alle kommuner i Nord-Norge og Namdalen
- Satser i 2009:

Kommuner i	Kroner per innbygger
Nordland og Namdalen	1 523
Troms	2 921
Finnmark	7 135

Småkommunetilskudd

- Til kommuner med under 3 200 innbyggere
- Gjennomsnittlige skatteinntekter de siste 3 år under 120 prosent av landsgjennomsnittet
- Satser i 2009:
Kommuner i tiltakssonen: 10,9 mill
Øvrige kommuner: 5,5 mill

Distriktstilskudd Sør-Norge

- Kommuner innenfor det distriktspolitiske virkeområdet i Sør-Norge
- Over 3 200 innbyggere
- Gjennomsnittlige skatteinntekter under 120 pst av landsgjennomsnittet de siste 3 årene
- Gradert etter inndeling i soner og verdi på en distriktsindeks

Veksttilskudd

- Gjennomsnittlig årlig vekst de siste tre år på 175 pst av landsgjennomsnittet
- Skatt lavere enn 140 pst av landsgjennomsnittet
- Fast sats: 40 000 kr. per nye innbygger utover vekstgrensen

Foto: Image source

Hovedstadstilskudd

- Oslo har spesielle oppgaver og utfordringer som hovedstad
- Hovedstadstilskudd på 300 mill. kr.

Foto: Terje Mortensen, Edelpix

Skjønnstilskuddet

- Kompensasjon for forhold som ikke fanges opp av inntektssystemet
- Fylkesmennene har ansvaret for fordeling av den endelige rammen

Inntektsgarantitilskudd - INGAR

- Garanti for maksimalt negativt avvik fra landsvekst på 300 kroner per innbygger
- Finansieres ved et likt trekk per innbygger for alle landets kommuner

-
- Endringer i de politiske delene av inntektssystemet for fylkeskommunene fra 2010
 - Forslag til endringer i kostnadsnøklerne for kommunene og fylkeskommunene legges fram våren 2010, virkning fra 2011
 - Besøk våre hjemmesider:
<http://www.regjeringen.no/krd>